

Pomurske mlekarnе

S prisilno poravnavo se bo spremenila tudi lastniška struktura družbe

Po novi zakonodaji navadni upniki nad vsemi – Tudi kdor od navadnih upnikov po načrtu o finančnem prestrukturiranju ne bo sodeloval v konverziji terjatev v lastniški delež, bo ob lastništvo

Počasi se sestavlja odgovor, zakaj je KZ Ljutomer-Križevci v začetku oktobra na okrožnem sodišču v Murski Soboti za Pomurske mlekarnе (PM) kot svojega dolžnika v višini 729 tisoč evrov vložila predlog za stečaj in ne prisilno poravnavo – četudi mlekarna vse letošnje leto tekoče pozitivno posluje in je imela že ob polletju za več kot 780 tisoč evrov čistega dobička.

Kot je že takrat med vrsticami povedala direktorica zadruge **Bernardka Hlebič**, ki je bila pred tem polnih šest let na čelu PM, so se s člani UO zadruge za tak korak odločili zato, ker niso hoteli, da bi trenutno večinsko združeno lastništvo mlekarnе na lahek način prišlo v roke nekaterim kapitalsko močnejšim upnikom. V javnosti je v zvezi s tem najpogostejše zaokrožilo ime Mlekarske zadruge (MZ) Ptuj. Ta se ob vse večjem prihodu kmetov s svojim mlekom z območja Ljutomera in Gornje Radgone tudi ekonomsko vse bolj krepi in se že od poletja dogovarja tudi o pripojitvi specializirane Pomurske mlekarske zadruge (PMZ).

Vsak ima možnost za konverzijo

Drago Zupanič, direktor MZ Ptuj in član nadzornega sveta PM, kjer je podpredsednik, nam te informacije ni ne potrdil in ne zanikal. Dejal je edino, da ima vsak od navadnih upnikov povsem enake možnosti in priložnosti za konverzijo terjatev. Tudi KZ Ljutomer-Križevci, je dejal. Upniki imajo v mlekarni

ob prisilni poravnavi 8,9 milijonov evrov neplačanih obveznosti (od teh pa se bo približno 1,4 milijona evrov medsebojno kompenziralo), razliko do skupaj 16,1 milijona evrov neplačanih obveznosti pa imajo banke in država kot finančni upniki. Je pa bolje, je poudaril Zupanič, da mlekarno prevzame nekdo od domačih upnikov oziroma zadrug kot pa kakšen od tajkunov. MZ Ptuj bo po sedanjih dinamiki letos od kmetov že prevzela okrog 48 milijonov litrov mleka (lani 42,7 milijona) in je mesečno dobavo mleka v PM z januarjskih 100 tisoč litrov postopoma v oktobru povečala že na več kot 600 tisoč litrov. In količine še povečuje, rekoč, da mlekarna brez mleka kot svoje osnovne surovine ne more biti. Do sklepa o uvedbi postopka prisilne poravnave, ki ga je sodišče objavilo v četrtek, 8. oktobra, so imele PM do MZ Ptuj nekaj več kot 700 tisoč neplačanih obveznosti za oddano mleko. Drago Zupanič pravi: »Zame so pomembni vsi kmetje, ki oddajajo mleko, mali in veliki. Kmet z oddajo mleka mora preživeti, to mu mora biti

plačano in kmet ne sme čutiti, kaj se z mlekarno v danem trenutku dogaja. Da bo zgodba okrog PM popolna, pa morajo biti v mlekarni tudi zadovoljni delavci. Vedno sem govoril, da PM na dolgi rok brez finančne sanacije ne bo uspešna.«

Scenarij finančnega zdravljenja je bil znan

Kot nam je povedal predsednik uprave oziroma direktor PM **Robert Serec**, so bile vse zadruge kot večinski lastniki mlekarnе na rednih mesečnih koordinacijah odkupovalcev seznanjene, kaj sledi, če ne bo uspešna niti druga predlagana dokapitalizacija v skupni višini 1,361 milijona evrov. To so vedeli tudi v KZ Ljutomer-Križevci, zato ga tako početje in razmišljanje direktorice Hlebičeve ter glavne finančnice **Gabrijele Drvarič**, ki je v mlekarni tudi predsednica nadzornega sveta, najmanj čudi. Ko smo nekaj dodatnih pojasnil skušali dobiti še od Drvaričeve, nam je Hlebičeva dejala, da ji je UO zadruge prepovedal dajati kakršne koli izjave za javnost v zvezi s tem primerom, pa tudi sama ni hotela dati novih pojasnil o tem, zakaj je zadruga za PM vložila predlog za stečaj. Napotila nas je na spletno stran Ajpesa, kjer je to, kako se bo mlekarna na ramenih sedanjih lastnikov, torej kmetov, in dru-

gih navadnih upnikov finančno zdravila, podrobno opisano v načrtu finančnega prestrukturiranja PM.

Serec je zagotovil, da se za kmete, ki oddajajo mleko preko omenjenih zadrug – z zelo majhnimi količinami je prisotna tudi KZ Ptuj, s prisilno poravnavo ne bo nič spremenilo in se bodo z zadrugami na mesečnih koordinacijah še naprej sproti dogovarjali o odkupnih cenah in drugih pogojih. Mleko bodo od 8. oktobra dalje zadrugam kot organizatorjem odkupa ter drugim dobaviteljem redno plačevali po pogodbi v 30 ali 45 dneh. Direktor se zaveda, da bo skupno zadržanje 3,2 milijona evrov za že dobavljeno mleko za obdobje enega leta in njihov 10-odstotni odpis terjatev za zadruge boleče breme in velik finančni stres, vendar drugega vzvoda za finančno očiščenje prezadolžene mlekarnе po dveh neuspešnih dokapitalizacijah enostavno več ni.

Kdo je razlastnil mlekarno?

Serec odločno nasprotuje govoricam in razmišljanju direktorice Hlebičeve, da je on kot član uprave, ki je tudi izdelal tak načrt finančnega prestrukturiranja, razlastnil lastnike. Trdi, da je s svojim slabim poslovanjem to posredno storila že nekdanja direktorica Hle-

Zakonu o finančnem poslovanju podjetij in prisilni poravnavi (2013) govori, da v primeru, če lastniki niso sposobni dokapitalizirati družbe in s tem zagotoviti njeno normalno finančno poslovanje, jih zakonodaja razlasti in omogoči upnikom, da s konverzijo terjatev oni postanejo lastniki. Po novi zakonodaji je lastnik v podrejenem položaju in v primeru pasivnosti izgubi lastništvo; upnik pa ima moč in lahko postane lastnik družbe, v kolikor to želi.

bičeva v šestih letih, ko je bila na čelu mlekarnе. Vse to se je pod vodstvom naslednika Hlebičeve **Dušana Lanščaka**, ki je mlekarno vodil dve leti, samo še poglobljalo. »V zadnjih desetih letih je mlekarna ustvarila 30 milijonov izgub oziroma za toliko uničila svoj osnovni kapital. In že tedaj so bile zadruge kot lastniki razlašeni,« trdi Serec. Rez na letošnji avgustovski skupščini je bil zato še toliko bolj boleč: s soglasnim sklepom o poenostavljenem znižanju osnovnega kapitala oziroma z odpisom 8,2 milijona evrov lanskimi bilančnimi izgub so ga izvedli na račun zmanjšanja 9,6 milijona evrov kapitala in kapitalskih rezerv. Vrednost osnovnega kapitala mlekarnе se je znižala na vsega 1,4 milijona evrov. Sedaj, ob prisilni poravnavi, račune za te napake plačujejo tako navadni kakor tudi finančni upniki.

Aprila ali maja prihodnje leto bo vse jasno

Po načrtih naj bi bil sklep o uspešnosti prisilne poravnave objavljen aprila ali maja prihodnje leto. Najpozneje v enem letu od pravnomočnosti tega sklepa pa naj bi bili navadni upniki iz izdelanega načrta o finančnem prestrukturiranju PM poplačani v predlagani 90-odstotni višini. Dve leti od tega sklepa pa naj bi tudi banke do-

bile prvi obrok od šestih oziroma naj bi bili potem ti v enakih deležih plačani v šestih zaporednih letih.

Sogovornik nam pojasni, da bo prisilna poravnava PM uspešna, če bodo z njo soglašali skupaj 60 % in en glas navadnih upnikov oziroma 75 % in en glas finančnih upnikov. Če bi bili morebiti za konverzijo terjatev navadni in finančni upniki, bi bilo to po mnenju Serca toliko boljše, saj bi se kapitalna struktura mlekarnе hitreje vzpostavila na pozitivno raven. V primeru, če s prisilno poravnavo navadni upniki ne bodo soglašali oziroma se po novi zakonodaji podjetje v prisilni poravnavi ne drži dogovorjenih rokov, bo kar prisilni upravitelj predlagal stečaj. A bi bili tudi v tem primeru za poplačilo terjatev navadni upniki pred finančnimi; če pa bi bil za družbo takoj predlagan stečaj, pa bi bilo ravno obratno.

Robert Serec: »V prisilni poravnavi zasledujemo odpravo finančne vrzeli, kjer imamo ob njeni uvedbi 1,4 milijona evrov osnovnega kapitala ter 16,1 milijona evrov obveznosti.«

Geza Grabar